

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

BEHEALTH

ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΙΙΕΚ DELTA, , Ελλάδα και εταίροι

ΜΑΪΟΣ 2025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
2	ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΕΕΚ.....	7
2.1	Διεθνές επίπεδο	8
2.1.1	Διεθνή Πλαίσια – Πρότυπα	9
2.1.2	Στρατηγική της UNESCO για την περίοδο 2022-2029	10
2.1.3	Παγκόσμια Ομοσπονδία Ιατρικής Εκπαίδευσης (WFME)	11
2.2	Ευρωπαϊκό Επίπεδο	13
2.2.1	EQAVET	13
2.2.2	ENQA ESG (2015)	17
2.2.3	Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Νοσηλευτών (EFN).....	19
3	Πλαίσιο διασφάλισης της ποιότητας για τα ιδρύματα ΕΕΚ	21
3.1	Πώς να βελτιώσετε το πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ και τα διεθνή πρότυπα.....	25
3.2	Έρευνα για την ευημερία και την ψυχική υγεία σε σύνδεση με τα πρότυπα ENQA ESG 2015	26
3.2.1	Παράγοντες που επηρεάζουν τους φοιτητές νοσηλευτικής	26
3.2.2	Οδηγίες για την ανάπτυξη έρευνας για την Ψυχική Υγεία και την Ευημερία	27
3.2.3	Έρευνα για την Ψυχική Υγεία και την Ευεξία	28
4	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	30
	ΑΝΑΦΟΡΕΣ	31

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Διάγραμμα 1 – Κανονιστικά πλαίσια, οδηγίες και πρότυπα ΕΕΚ Νοσηλευτικής διαρθρωμένα σύμφωνα με τα διάφορα ιδρύματα σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο	7
Διάγραμμα 2 – Κύκλος διασφάλισης ποιότητας EQAVET, Ευρωπαϊκή Επιτροπή	14
Διάγραμμα 3 – Πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας για παρόχους ΕΕΚ Νοσηλευτικής	21

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1 – Εννοιολογικός χάρτης των Πλαισίων Διασφάλισης Ποιότητας στη Νοσηλευτική για το παγκόσμιο επίπεδο	8
Πίνακας 2 – Πρότυπα WFME	11
Πίνακας 3 – Ικανότητες σύμφωνα με την ΕΕ και την ΕFN.....	20
Πίνακας 4 – Δηλώσεις έρευνας για την Ψυχική Υγεία και Ευεξία	28

ΣΥΝΟΤΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

AMEE – Σύλλογος για την Ιατρική Εκπαίδευση στην Ευρώπη

ECFMG – Educational commission for foreign medical graduates/ Εκπαιδευτική Επιτροπή για Αποφοίτους Ιατρικής από το Εξωτερικό

EFN – European Federation of Nurses/ Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Νοσηλευτών

EHEA/EXAE – European Higher Education Area/ Ευρωπαϊκός Χώρος Ανώτατης Εκπαίδευσης

ENQA – European Association for Quality Assurance in Higher Education/ Ευρωπαϊκή Ένωση για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (στο παρελθόν European Network for Quality Assurance/Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διασφάλισης Ποιότητας)

EOMS – Educational organisation's management system/ Σύστημα Διοίκησης Εκπαιδευτικού Οργανισμού

ΕΟΠΠΕΠ – Εθνικός οργανισμός πιστοποίησης προσόντων και επαγγελματικού προσανατολισμού

EQAVET – European Quality Assurance in Vocational Education and Training

ESG – European Standards and Guidelines/ Ευρωπαϊκά πρότυπα και Οδηγίες

ΑΕ – Ανώτατη εκπαίδευση

IEC – International Electrotechnical Commission/ Διεθνής Ηλεκτροτεχνική Επιτροπή

IFMSA – International federation of medical student associations/ Διεθνής Ομοσπονδία Ιατρικών Φοιτητικών Συλλόγων

IQAS/ ΕΣΔΠ – Internal Quality Assurance System/ Εσωτερικό σύστημα διασφάλισης ποιότητας

ISO – International Organisation for Standardization/ Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης

JDN – Junior Doctor's network/ Δίκτυο νεαρών γιατρών

LET – Learning, Education and Training/ Μάθηση, Εκπαίδευση και Κατάρτιση

LLL/ΔΒΜ – Life Long learning/ Δια βίου μάθηση

NVET/ ΕΕΚ Νοσηλευτικής – Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στη νοσηλευτική

QA/ΔΠ – Διασφάλιση ποιότητας

QAF/ΔΠ – Πλαίσιο Διασφάλισης Ποιότητας

SDG/ΣΒΑ - Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης

TTF – Teacher's task force/ Ομάδα εργασίας εκπαιδευτικών

ΟΗΕ – Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

UNESCO – Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη και τον Πολιτισμό

UNI – Μη κερδοσκοπικός οργανισμός στην Ιταλία, που αναπτύσσει, δημοσιοποιεί και προωθεί πρότυπα ποιότητας

ΟΡΙΣΜΟΙ

Τα πρότυπα ESG παρέχουν το πλαίσιο για την εσωτερική και εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας. Υιοθετήθηκαν στην Υπουργική Διάσκεψη του ΕΧΑΕ το 2015 (ENQA-ESG, 2015).

Τα μαθησιακά αποτελέσματα είναι οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι ικανότητες που αναμένεται να αποκτήσει και να επιδείξει ένας μαθητής μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας. Τα αποτελέσματα αυτά πρέπει να είναι σαφή, μετρήσιμα και να ευθυγραμμίζονται με τους στόχους του εκπαιδευτικού προγράμματος (ENQA, 2016).

Η ψυχική υγεία είναι μια κατάσταση ψυχικής ευεξίας που επιτρέπει στους ανθρώπους να αντιμετωπίζουν το άγχος της ζωής, να αξιοποιούν τις ικανότητές τους, να μαθαίνουν καλά και να εργάζονται καλά (WHO, 2022) .

Η νοσηλευτική εκπαίδευση αναφέρεται στην επίσημη μάθηση και κατάρτιση στην επιστήμη της νοσηλευτικής (Encyclopedia.com, 2018).

Η πιστοποίηση είναι το επίσημο αποτέλεσμα μιας διαδικασίας αξιολόγησης και επικύρωσης που λαμβάνεται όταν ένας αρμόδιος φορέας καθορίζει ότι ένα άτομο έχει επιτύχει μαθησιακά αποτελέσματα σύμφωνα με συγκεκριμένα πρότυπα (ΕΕ, 2018).

Η διασφάλιση ποιότητας (ΔΠ/QA) είναι μέρος της διαχείρισης ποιότητας που αποσκοπεί στο να διασφαλίσει ότι οι απαιτήσεις ποιότητας θα πληρούνται. Η εμπιστοσύνη που παρέχει η διασφάλιση ποιότητας είναι διττή: εσωτερικά προς τη διοίκηση και εξωτερικά προς τους πελάτες, τις κυβερνητικές υπηρεσίες, τις ρυθμιστικές αρχές, τους φορείς πιστοποίησης και τρίτους (ASQ, 2024b). Στην εκπαίδευση νοσηλευτικής, η ΔΠ είναι μια συστηματική επισκόπηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων νοσηλευτικής για να διασφαλιστεί ότι διατηρούνται αποδεκτά πρότυπα εκπαίδευσης, σπουδών και υποδομών (Selvi, 2018). Η ΔΠ είναι μια δυναμική διαδικασία που παρέχει στο εκπαιδευτικό/πανεπιστημιακό ίδρυμα νοσηλευτικής εργαλεία για τη μέτρηση των υφιστάμενων επιδόσεων και την υποστήριξη της συνεχούς βελτίωσης.

Η αυτοαξιολόγηση είναι μια ολοκληρωμένη, συστηματική και τακτική ανασκόπηση των δραστηριοτήτων ενός οργανισμού σύμφωνα με ένα αποδεκτό μοντέλο, τροποποιημένο ανάλογα με το συγκεκριμένο πλαίσιο του οργανισμού, και μέσα από την οποία μπορούν να προκύψουν προτάσεις βελτίωσης (UNSD, 2024).

Η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση είναι η κατάρτιση σε δεξιότητες και η διδασκαλία γνώσεων που σχετίζονται με ένα συγκεκριμένο επάγγελμα, απασχόληση ή ειδικότητα στην οποία ο φοιτητής ή ο εργαζόμενος επιθυμεί να συμμετάσχει (Eurostat, 2024).

Ευημερία είναι η κατάσταση της ευτυχίας, της υγείας ή της ευμάρειας στην οποία βρίσκεται κάποιος. Περιλαμβάνει την καλή ψυχική υγεία, την υψηλή ικανοποίηση από τη ζωή, την αίσθηση του νοήματος ή του σκοπού και τη διαχείριση του άγχους (Psychology Today, 2024).

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας για τους παρόχους επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τομέα της Νοσηλευτικής είναι το 2ο αποτέλεσμα του προγράμματος Erasmus+ BEHEALTH.

Το παρόν έγγραφο περιλαμβάνει μια περιγραφή του πεδίου εφαρμογής του πλαισίου διασφάλισης ποιότητας σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο- Πώς να βελτιώσετε το πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα- και μια έρευνα για την ευημερία και την ψυχική υγεία που διασυνδέεται με τα πρότυπα ENQA ESG 2015.

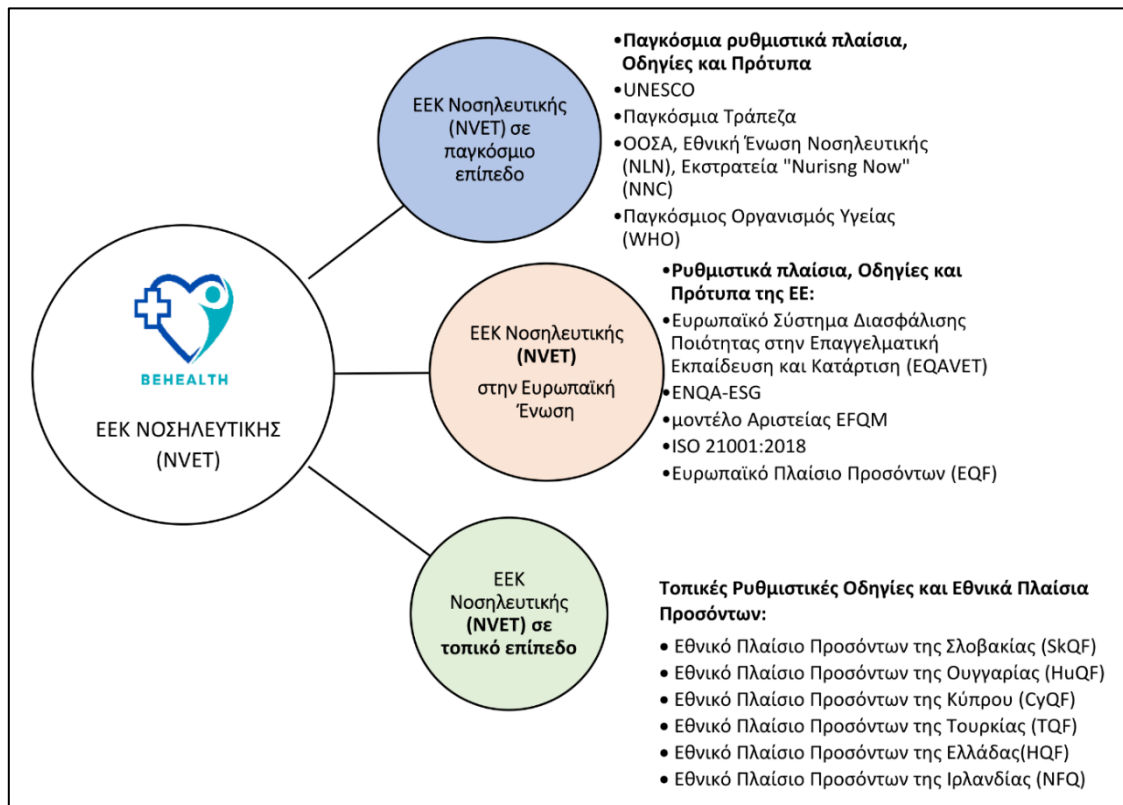
Σύμφωνα με τη βιβλιογραφική ανασκόπηση που έγινε στο πλαίσιο του αποτελέσματος 1 «Συγκριτική έκθεση μεταξύ των Διεθνών και Ευρωπαϊκών Πλαισίων Διασφάλισης Ποιότητας στον τομέα της Νοσηλευτικής», υπάρχουν ορισμένα επιλεγμένα ρυθμιστικά πλαίσια και κατευθυντήριες γραμμές για την ΕΕΚ Νοσηλευτικής σε Παγκόσμιο, Ευρωπαϊκό και Εθνικό επίπεδο που παρουσιάζονται στο Σχήμα 1.

Από αυτά τα πλαίσια, τις κατευθυντήριες γραμμές και τα πρότυπα, τα περαιτέρω αποτελέσματά μας βασίζονται στο EQAVET (2009) και το ENQA-ESG (2015), εστιάζοντας στα επίπεδα 4, 5, 6 και 7 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF, 2017).

Το πλαίσιο αναφοράς EQAVET (2009) και τα πρότυπα ENQA-ESG (2015) μας επέτρεψαν να αναπτύξουμε το υβριδικό μοντέλο BEHEALTH για τους φορείς επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τομέα της Νοσηλευτικής.

2 ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΕΕΚ

Το πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας βασίζεται στην «Χαρτογράφηση και ανάλυση των υφιστάμενων πλαισίων διασφάλισης ποιότητας για την ΕΕΚ», που αναπτύχθηκε από την εταιρική σχέση BEHEALTH, η οποία προσδιόρισε διάφορα πλαίσια και πόρων της ΕΕ, διεθνή και εθνικά για την ποιότητα της νοσηλευτικής ΕΕΚ.

Διάγραμμα 1 – Κανονιστικά πλαίσια, οδηγίες και πρότυπα ΕΕΚ Νοσηλευτικής διαρθρωμένα σύμφωνα με τα διάφορα ιδρύματα σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο

Στο παρόν έγγραφο, συνοψίζουμε ορισμένους από τους σημαντικότερους πόρους που είναι κατάλληλοι για τη δημιουργία ενός πλαισίου διασφάλισης της ποιότητας (QAF) για τους παρόχους ΕΕΚ που προσφέρουν προσόντα νοσηλευτικής, τα οποία ταξινομούνται ως εξής:

- Διεθνές επίπεδο
- Ευρωπαϊκό επίπεδο

2.1 Διεθνές επίπεδο

Πίνακας 1 – Εννοιολογικός χάρτης των Πλαισίων Διασφάλισης Ποιότητας στη Νοσηλευτική για το παγκόσμιο επίπεδο

Εννοιολογικός χάρτης για το παγκόσμιο επίπεδο				
Βασικά πλαίσια	UNESCO-UNEVOC	Σκοπός Στοιχεία/Συνιστώσες Ευελιξία		Πρωωθεί την διεθνή συνεργασία στον τομέα της ΕΕΚ
	World Bank			Υποστηρίζει την ποιότητα της ΕΕΚ μέσω χρηματοδότησης και παροχής συμβουλών πολιτικής
	OECD*			Παρέχει κατευθυντήριες γραμμές και κριτήρια αναφοράς για τη διασφάλιση της ποιότητας της ΕΕΚ
	WHO*			Προετοιμασία των αποφοίτων νοσηλευτικής για ποικίλα περιβάλλοντα υγειονομικής απασχόλησης
	WFME			Το λογικό μοντέλο και η συλλογή δεδομένων είναι χρήσιμα για τις ιατρικές σχολές που σχεδιάζουν μια αυτοαξιολόγηση, και για τις αρχές πιστοποίησης που επιθυμούν να καθοδηγήσουν τις σχολές που υπάγονται στην αρμοδιότητά τους
Κύκλος διασφάλισης ποιότητας	EQAVET – P-I-E-R	Plan-Σχεδιασμός	Plan-Σχεδιασμός	Καθορισμός στόχων και στρατηγικών
	ENQA-ESG – P-D-S-A	Implement-Εφαρμογή	Do-Εκτέλεση	Εφαρμογή διεθνών βέλτιστων πρακτικών
		Evaluate-Αξιολόγηση	Study-Μελέτη	Αξιολόγηση των παγκόσμιων συστημάτων ΕΕΚ και των αποτελεσμάτων τους
		Review-Ανασκόπηση/Αναθεώρηση	Act-Δράση	Ενημέρωση των πλαισίων με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης
Δείκτες και περιγραφείς του ΟΟΣΑ	EQAVET ENQA-ESG	Δείκτες Περιγραφείς		Μετρήσεις για την αξιολόγηση της συνολικής ποιότητας και απόδοσης
	Περιγραφείς			Ποιοτικές περιγραφές για την καθοδήγηση της ολικών αξιολογήσεων
Τομείς εφαρμογής	Μαθησιακά περιβάλλοντα			Σχολική μάθηση, μάθηση στο χώρο εργασίας, μαθητεία, τυπική, άτυπη και μη τυπική εκπαίδευση
	Μαθησιακά πλαίσια			Ψηφιακή, δια ζώσης και μικτή μάθηση
	Πάροχοι ΕΕΚ			Δημόσιος και ιδιωτικός τομέας

Εννοιολογικός χάρτης για το παγκόσμιο επίπεδο		
	Πτυχία και τίτλοι ΕΕΚ	Όλα τα επίπεδα του παγκόσμιου πλαισίου προσόντων
Οφέλη	Συνεχής βελτίωση	Εξασφαλίζει τη συνεχή βελτίωση των παγκόσμιων συστημάτων ΕΕΚ και των παρόχων
	Βιώσιμη ανταγωνιστικότητα	Υποστηρίζει την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική δικαιοσύνη
	Ανθεκτικότητα	Ενισχύει την ικανότητα προσαρμογής στις αλλαγές και τις προκλήσεις

2.1.1 Διεθνή Πλαίσια – Πρότυπα

Πολλά διεθνή πλαίσια παρέχουν καθοδήγηση σχετικά με τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας που πρέπει να ακολουθούν οι πάροχοι επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τομέα της νοσηλευτικής. Για τους σκοπούς του παρόντος ΠΔΠ (Πλαισίου Διασφάλισης Ποιότητας), επισημαίνονται οι ακόλουθες αρχές:

- Τα ιδρύματα ΕΕΚ πρέπει να διαθέτουν έναν **οδηγό αναφοράς** προκειμένου να εξασφαλίσουν την κοινή κατανόηση της ορολογίας που απαιτείται στον τομέα της εκπαίδευσης και των υπηρεσιών μάθησης, σύμφωνα με το πρότυπο (ISO 29995,2021).
- Τα ιδρύματα ΕΕΚ πρέπει να διαθέτουν **καθοδήγηση** σχετικά με τη διαδικασία σχεδιασμού, ανάπτυξης, εφαρμογής και αναθεώρησης των αξιολογήσεων ποιότητας των αποτελεσμάτων όσον αφορά τις γνώσεις, τις ικανότητες και τους δείκτες επιδόσεων των υπηρεσιών μάθησης που παρέχουν. Τα ιδρύματα ΕΕΚ πρέπει να δημιουργήσουν **διαδικασίες αξιολόγησης προσαρμοσμένες στα αποτελέσματα και την ατομική πρόοδο των μαθητών**, σύμφωνα με το (UNI ISO 29992,2018)
- Τα ιδρύματα ΕΕΚ πρέπει να αποδεικνύουν την ικανότητά τους να **υποστηρίζουν και να διευκολύνουν την απόκτηση και την ανάπτυξη ικανοτήτων** μέσω μεθόδων διδασκαλίας, μάθησης και έρευνας, σύμφωνα με το πρότυπο (ISO 21001,2018).
- Τα ιδρύματα ΕΕΚ πρέπει να **υποστηρίζουν άτομα και ομάδες στην επαναχρησιμοποίηση πόρων και εργαλείων**, σύμφωνα με το πρότυπο (ISO/IEC JTC 1/SC 36).
- Τα ιδρύματα ΕΕΚ πρέπει να διαθέτουν ένα **σύνολο κοινών αρχών** που καθορίζουν την περιγραφή των πόρων (όχι μόνο των μαθησιακών πόρων) μέσω της καθιέρωσης συγκεκριμένων μεταδεδομένων για τις ιδιότητες, την κατηγορία πόρων, το λεξιλόγιο, τα προφίλ εφαρμογής, καθώς και τους κανόνες που τα διέπουν, σύμφωνα με το πρότυπο (ISO/IEC 19788-1,2024).
- Τα ιδρύματα ΕΕΚ πρέπει να **ενισχύσουν την ικανοποίηση** των μαθητών, των ενδιαφερόμενων μερών και του εκπαιδευτικού προσωπικού μέσω ενός αποτελεσματικού συστήματος διαχείρισης (EOMS- Σύστημα Διοίκησης Εκπαιδευτικού Οργανισμού) και **να συμπεριλάβουν**

μια διαδικασία διασφάλισης της συμμόρφωσης και βελτίωσης του συστήματος και των απαιτήσεων των μαθητών και των ενδιαφερόμενων μερών, σύμφωνα με το πρότυπο (ISO 29993,2017).

2.1.2 Στρατηγική της UNESCO για την περίοδο 2022-2029

Η νέα στρατηγική της UNESCO (2022-2029) ανταποκρίνεται στην πρωτοβουλία της του 2015, η οποία αποσκοπεί στην υποστήριξη και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων ΕΕΚ νοσηλευτικής και εξοπλισμό των ατόμων με τις απαραίτητες δεξιότητες για τη μελλοντική απασχόλησή τους στον τομέα της νοσηλευτικής. Μια βασική δράση για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι η ανάπτυξη μιας κοινωνίας δια βίου μάθησης, ώστε να αναγνωριστούν και να αντιμετωπιστούν κατάλληλα οι συνεχείς αλλαγές και ανάγκες της αγοράς εργασίας. Συνεπώς, η ΕΕΚ στον τομέα της νοσηλευτικής θα πρέπει να προσφέρει εξατομικευμένες παιδαγωγικές μεθόδους μάθησης, ευέλικτες τεχνικές μάθησης, καθώς και να δημιουργήσει νέες διαδρομές δια βίου μάθησης σε διάφορους εκπαιδευτικούς και επαγγελματικούς τομείς, διαδικασίες αναγνώρισης και επικύρωσης των αποκτηθέντων ικανοτήτων και πιστοποίηση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης και επαγγελματικού προσανατολισμού για τους φοιτητές των προγραμμάτων ΕΕΚ Νοσηλευτικής.

Για να υλοποιήσει αυτές τις πρωτοβουλίες, η UNESCO δημιούργησε την Παγκόσμια Ακαδημία Δεξιοτήτων (Global Skills Academy), που επιδιώκει να γεφυρώσει την απόσταση μεταξύ των δεξιοτήτων που ζητά η αγορά εργασίας και αυτών που διαθέτουν οι εργαζόμενοι, και στην ενδυνάμωση των ατόμων προσφέροντας ευκαιρίες δια βίου μάθησης, αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανεκπαίδευσης, οι οποίες είναι απαραίτητες να μπορούν να προσαρμόζονται σε μια αγορά εργασίας που αλλάζει διαρκώς.

Εκτός από την Παγκόσμια Ακαδημία Δεξιοτήτων, έχουμε επίσης τη δημιουργία μιας σημαντικής πλατφόρμας – της Διεθνούς Ομάδας Εργασίας Εκπαιδευτικών (TTF) – μιας παγκόσμιας συμμαχίας για τους εκπαιδευτικούς, που έχει ως στόχο να ενθαρρύνει την ενεργή συμμετοχή οργανώσεων εκπαιδευτικών και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Η TTF υπερασπίζεται και υποστηρίζει το δικαίωμα όλων να έχουν πρόσβαση και να συνεργάζονται με εκπαιδευτικούς με υψηλό κίνητρο και δεξιότητες. Η TTF υποστηρίζει σθεναρά τον Στόχο 4 των ΣΒΑ – Διασφάλιση ισότιμης και χωρίς αποκλεισμούς ποιοτικής εκπαίδευσης και προώθηση ευκαιριών δια βίου μάθησης για όλους.

Στην πράξη:

Σε πρακτικό επίπεδο, τα σχέδια αυτά (Παγκόσμια Ακαδημία Δεξιοτήτων και TTF) θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν και να εφαρμοστούν από ιδρύματα που παρέχουν εκπαίδευση στη νοσηλευτική, μέσω της ενσωμάτωσης ορισμένων εννοιών ανοικτής πρόσβασης στο αναλυτικό πρόγραμμα των νοσηλευτικών σπουδών, εξασφαλίζοντας ότι οι σπουδαστές και σπουδάστριες αποκτούν θεωρητικές γνώσεις και δεξιότητες στη χρήση εργαλείων όπως τα ηλεκτρονικά αρχεία υγείας.

Επιπλέον, οι πάροχοι ΕΕΚ Νοσηλευτικής θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την εγγραφή των εκπαιδευτών τους σε προγράμματα κατάρτισης TTF, βοηθώντας τους να βελτιώσουν τις τεχνικές τους στην παροχή υψηλής ποιότητας και προσδευτικής, μαθητοκεντρικής κατάρτισης, η οποία είναι θεμελιώδης για να ανταποκρίνονται στις συνεχώς εξελισσόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας. Εκτός

από την παροχή προγραμμάτων κατάρτισης για τη βελτίωση των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών, η ΤΤΦ παρέχει επίσης διάφορα εργαλεία για την αξιολόγηση της απόδοσης των εκπαιδευτικών και τη βελτίωση του περιεχομένου της διδασκαλίας τους, σύμφωνα με τις παγκόσμιες τάσεις και πρότυπα δεξιοτήτων της UNESCO.

Υιοθετώντας τέτοιες πρωτοβουλίες, οι πάροχοι ΕΕΚ Νοσηλευτικής, θα μπορούσαν ενδεχομένως να θεσπίσουν πρόσθετα κριτήρια αναφοράς και δείκτες διασφάλισης της ποιότητας (κυρίως για τις δεξιότητες και τη δια βίου μάθηση των εκπαιδευτικών). Τα κριτήρια αυτά, χρήσιμα για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των επιδόσεων εκπαιδευτικών και μαθητών και της απόκτησης ικανοτήτων, θα συμβάλλουν διαρκή βελτίωση του εσωτερικού συστήματος ποιότητας των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με την πάροδο του χρόνου.

2.1.3 Παγκόσμια Ομοσπονδία Ιατρικής Εκπαίδευσης (WFME)

Η WFME ιδρύθηκε το 1972 από τους ακόλουθους ιατρικούς οργανισμούς: WMA, Π.Ο.Υ., IFMSA, JDN, ECFMG και AMEE.

Η WFME συνεργάζεται με γιατρούς, πανεπιστήμια και εκπαιδευτικούς του ιατρικού τομέα σε όλο τον κόσμο, με στόχο την παροχή πόρων και εργαλείων για τη βελτίωση της ποιότητας της ιατρικής εκπαίδευσης σε παγκόσμιο επίπεδο. Όσον αφορά την WFME, η ιατρική εκπαίδευση και κατάρτιση πρέπει να υποστηρίζει με τα υψηλότερα πρότυπα το ιατρικό προσωπικό, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα που προσφέρουν ιατρική κατάρτιση και, τέλος, τους ασθενείς (έμμεσα) που θα αντιμετωπίζονται από τους επαγγελματίες του ιατρικού/νοσηλευτικού τομέα.

Μία από τις βασικές αρχές της WFME είναι η προώθηση της πιστοποίησης -μέσω του εξειδικευμένου προγράμματος της- με την ανάδειξη και την αναβάθμιση των προτύπων ποιότητας για την βασική και μεταπτυχιακή ιατρική εκπαίδευση, καθώς και τη συνεχή δια βίου μάθηση και ανάπτυξη ικανοτήτων.

Κατά τη διάρκεια του 2020, το πρόγραμμα πιστοποίησης της WFME υιοθέτησε μια εξειδικευμένη προσέγγιση που επιτρέπει την ενσωμάτωση των παγκόσμιων προτύπων ποιότητας σε εθνικό πλαίσιο.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα πρότυπα της WFME που βασίζονται σε παγκόσμια συναίνεση εμπειρογνομόνων για τη Βασική Ιατρική Εκπαίδευση, τα οποία προορίζονται για χρήση από εκπαιδευτικούς φορείς που υποστηρίζουν το ακαδημαϊκό προσωπικό και τους φοιτητές ιατρικής και νοσηλευτικής:

Πίνακας 2 – Πρότυπα WFME

Πρότυπο	Βασική Ιατρική Εκπαίδευση
S1	Αποστολή και αξίες
S2	Πρόγραμμα
S3	Αξιολόγηση
S4	Φοιτητές
S5	Ακαδημαϊκό προσωπικό
S6	Εκπαιδευτικοί πόροι
S7	Διασφάλιση ποιότητας
S8	Διακυβέρνηση και διοίκηση

Στην πράξη:

Στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ «BeHealth», η εφαρμογή των προτύπων αυτών σε ένα σύστημα διασφάλισης της ποιότητας των οργανισμών ΕΕΚ Νοσηλευτικής θα συνεπάγεται μια σειρά μέτρων για τη διασφάλιση της συνεχούς βελτίωσης του οργανισμού. Τα μέτρα αυτά είναι τα εξής:

- Δήλωση της αποστολής, των αξιών και των κύριων στόχων: Τα ιδρύματα πρέπει να δημοσιεύουν μια σύντομη δήλωση στην οποία περιγράφουν την αποστολή, τις αξίες και τους εκπαιδευτικούς στόχους τους, μαζί με πληροφορίες σχετικά με τη συνεργασία τους με τον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, και να τα ενημερώνουν συνεχώς.
- Λεπτομερής καθορισμός του εκπαιδευτικού προφίλ: Τα ιδρύματα, στο αναλυτικό τους πρόγραμμα, πρέπει να παρέχουν όλες τις σχετικές πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα σπουδών όσον αφορά τις προϋποθέσεις εισδοχής και εισαγωγής, τη δομή του προγράμματος, το σύστημα υποστήριξης και αξιολόγησης. Επίσης, οι πάροχοι ΕΕΚ Νοσηλευτικής πρέπει να προσφέρουν ευκαιρίες κατάρτισης στους εκπαιδευτικούς, ώστε να μάθουν πώς να παρέχουν την καλύτερη ατομική εκπαιδευτική εμπειρία.
- Καθορισμός των μαθησιακών αποτελεσμάτων: Τα ιδρύματα πρέπει να καθορίζουν λεπτομερώς τα μαθησιακά αποτελέσματα που αναμένεται να έχουν επιτύχει οι φοιτητές νοσηλευτικής κατά την προσέγγιση της αποφοίτησης, καθώς και τα συγκεκριμένα μαθησιακά αποτελέσματα για κάθε θέμα του προγράμματος κατάρτισης.
- Ενσωμάτωση συγκεκριμένου περιεχομένου: Τα ιδρύματα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν τις σχετικές θεωρητικές και πρακτικές πηγές που χρειάζονται οι σπουδαστές νοσηλευτικής για να προετοιμαστούν για τον μελλοντικό τους ρόλο στον ιατρικό τομέα και την περαιτέρω μάθηση και να επιτύχουν τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα.
- Παροχή συστήματος ανατροφοδότησης: Τα ιδρύματα πρέπει να αναπτύξουν ένα σύστημα αξιολόγησης που να παρέχει τακτική και πρακτική ανατροφοδότηση στους σπουδαστές νοσηλευτικής, προσδιορίζοντας τα δυνατά και αδύνατα σημεία τους και παρέχοντας σχετική καθοδήγηση και υποστήριξη.
- Παροχή συστήματος αξιολόγησης: Τα ιδρύματα πρέπει να αναπτύξουν ένα σύστημα αξιολόγησης που συγκεντρώνει και αναλύει δεδομένα σχετικά με την πρόοδο των σπουδαστών, μετρώντας τη θετική υποστήριξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων του προγράμματος. Αυτό το μέρος μπορεί επίσης να εξυπηρετηθεί μέσω του εργαλείου αξιολόγησης 360 που θα αναπτυχθεί στο πλαίσιο του BEHEALTH.
- Παροχή υπηρεσιών υποστήριξης: Τα ιδρύματα πρέπει να παρέχουν μια πληθώρα υπηρεσιών υποστήριξης σε σχέση με τις διαδικασίες ακαδημαϊκής, οικονομικής και επαγγελματικής καθοδήγησης των σπουδαστών νοσηλευτικής, βελτιώνοντας την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Δήλωση πολιτικής επαγγελματικής ανάπτυξης: Τα ιδρύματα πρέπει να κοινοποιούν μια εσωτερική δήλωση σχετικά με την αναμενόμενη απόδοση του ιατρικού ακαδημαϊκού προσωπικού τους, καθώς και μια πολιτική σχετικά με τη δια βίου μάθηση και την επαγγελματική τους ανάπτυξη.

- Παροχή επαρκών εκπαιδευτικών πόρων: Τα ιδρύματα πρέπει να αναπτύξουν και να παρέχουν επαρκείς μεθόδους διδασκαλίας και μάθησης, ώστε να διασφαλίζεται η επίτευξη των επιθυμητών μαθησιακών αποτελεσμάτων.
- Εφαρμογή κεντρικού συστήματος διασφάλισης της ποιότητας: Τα ιδρύματα πρέπει να διασφαλίζουν την εφαρμογή κατάλληλων κεντρικών διαδικασιών διασφάλισης της ποιότητας που καλύπτουν τους τομείς της εκπαίδευσης, της διοίκησης και της έρευνας, καθώς και τη συμμόρφωση με την αποστολή, τις αξίες και το πρόγραμμα σπουδών.
- Καθορισμένη δομή διακυβέρνησης: Τα ιδρύματα πρέπει να παρέχουν μια καθορισμένη δομή διακυβέρνησης με πληροφορίες σχετικά με τη διδασκαλία, τη μάθηση και την κατανομή των πόρων, οι οποίες να συνάδουν με την αποστολή και τη γενική λειτουργία του ιδρύματος και να είναι στη συνέχεια προσβάσιμες σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

2.2 Ευρωπαϊκό Επίπεδο

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι ευρωπαϊκοί φορείς, το EQAVET και το ENQA θέτουν στο επίκεντρο την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης σε επίπεδο επαγγελματικής εκπαίδευσης και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και εργάζονται για τη βελτίωση και την εναρμόνιση των προτύπων ποιότητας σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα τελευταία χρόνια έχουν δημοσιευθεί διάφορα έγγραφα και πόροι προς αυτή την κατεύθυνση, από τα οποία επιλέχθηκαν τα ακόλουθα για τη συμπλήρωση του παρόντος QAF.

Σε γενικές γραμμές:

- Η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) παρέχει στους μαθητές τις απαραίτητες δεξιότητες και ικανότητες, διευκολύνοντας τη μελλοντική απασχολησιμότητά τους και υποστηρίζοντας την προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες της οικονομίας και της αγοράς εργασίας. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή).
- Η γρήγορη προσαρμοστικότητα του τομέα EEK στις ανάγκες της αγοράς εργασίας επισημαίνεται επίσης από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, μαζί με την παροχή ευκαιριών μάθησης υψηλής ποιότητας (αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανεκπαίδευση) με συμπεριληπτικές πρακτικές, καθώς και με τη δημιουργία ενός χώρου όπου θέματα βιώσιμης ανταγωνιστικότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης και ανθεκτικότητας συζητούνται σε συνάρτηση με τα ανθρώπινα δικαιώματα. (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο)

2.2.1 EQAVET

Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQAVET) θεσπίστηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και λειτουργεί ως μηχανισμός στήριξης για τη διασφάλιση της ποιότητας στην EEK σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Το πλαίσιο EQAVET λειτουργεί σε έναν κύκλο που αποτελείται από 4 επίπεδα – σχεδιασμό, υλοποίηση, αξιολόγηση και αναθεώρηση – καθώς και μια σειρά σχετικών δεικτών διασφάλισης της

ποιότητας που εφαρμόζονται τόσο σε επίπεδο συστήματος ΕΕΚ συνολικά, όσο και σε επίπεδο παρόχων.

Αντί να επιβάλλει μια συγκεκριμένη προσέγγιση ποιότητας, προσφέρει ένα σύνολο κοινών αρχών, περιγραφικών στοιχείων και δεικτών που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της αξιολόγησης και της βελτίωσης των διαδικασιών ποιότητας της ΕΕΚ. Έτσι, το πλαίσιο EQAVET μπορεί να θεωρηθεί ως μια «εργαλειοθήκη» που αναπτύχθηκε για να παρέχει φιλικούς προς τον χρήστη πόρους, συνδράμοντας κάθε χώρα στην υλοποίηση της δικής της εθνικής προσέγγισης, δίνοντας τους τη δυνατότητα να υιοθετήσουν τους περιγραφείς και δείκτες που είναι πιο κατάλληλοι για το σύστημα διασφάλισης της ποιότητας.

Το πλαίσιο EQAVET μπορεί να εφαρμοστεί για να βελτιώσει την ΔΠ στα ακόλουθα περιβάλλοντα:

- Μαθησιακά περιβάλλοντα (σχολική εκπαίδευση, μάθηση στο χώρο εργασίας, μαθητεία κ.λπ.)
- Μαθησιακά πλαίσια (δια ζώσης, ψηφιακά, μικτά)
- Πάροχοι ΕΕΚ (δημόσιος/ιδιωτικός τομέας)
- Επαγγελματικές πιστοποιήσεις και τίτλοι σε όλα τα επίπεδα

Διάγραμμα 2 – Κύκλος διασφάλισης ποιότητας EQAVET, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η «εργαλειοθήκη» EQAVET υποστηρίζει τις 2 συστάσεις του Συμβουλίου (2020¹, 2022²) για τη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, την κοινωνική δικαιοσύνη και την ανθεκτικότητα και εξηγεί διεξοδικά το

¹ Σύσταση του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2020, σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) για τη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, την κοινωνική δικαιοσύνη και την ανθεκτικότητα 2020/C 417/01 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32020H1202%2801%29>

² Έκθεση της Γραμματείας EQAVET - Συχνότητα χρήσης κάθε δείκτη στην αρχική και τη συνεχιζόμενη ΕΕΚ <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=26890&langId=en>

νόημα των παρεχόμενων δεικτών. Οι σημαντικότεροι δείκτες που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της ποιότητας στην ΕΕΚ είναι οι εξής:

- Δείκτης 1: Συνάφεια/καταλληλότητα των συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας για τους παρόχους ΕΕΚ
- Δείκτης 2: Επένδυση στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών
- Δείκτης 3: Ποσοστό συμμετοχής σε προγράμματα ΕΕΚ
- Δείκτης 4: Ποσοστό ολοκλήρωσης των προγραμμάτων ΕΕΚ
- Δείκτης 5: Ποσοστό τοποθέτησης των αποφοίτων προγραμμάτων ΕΕΚ
- Δείκτης 6: Αξιοποίηση των αποκτηθέντων δεξιοτήτων στον χώρο εργασίας
- Δείκτης 7: Ποσοστό ανεργίας στη χώρα
- Δείκτης 8: Παρουσία ευάλωτων ομάδων
- Δείκτης 9: Μηχανισμοί για τον προσδιορισμό των αναγκών κατάρτισης στην αγορά εργασίας
- Δείκτης 10: Σχέδια που χρησιμοποιούνται για την προώθηση της καλύτερης πρόσβασης στην ΕΕΚ και την παροχή καθοδήγησης σε (δυννητικούς) εκπαιδευόμενους ΕΕΚ

Η διαδικασία διασφάλισης της ποιότητας του πλαισίου, με βάση τη χρονική ακολουθία και σύμφωνα με τον κύκλο ΔΠ του EQAVET, έχει ως εξής:

- Φάση εννοιολόγησης (θέσπιση μετρήσιμων στόχων που συνάδουν με τις εθνικές και τομεακές απαιτήσεις)
- Φάση σχεδιασμού (καθορισμός νέων εκπαιδευτικών διαδικασιών, όπως η ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών και στρατηγικών αξιολόγησης)
- Φάση υλοποίησης (διασφάλιση των επιτευγμάτων μέσω τεχνικών παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης σύμφωνα με τα Διεθνή και Ευρωπαϊκά πρότυπα)
- Φάση παρακολούθησης (εφαρμογή διαδικασιών για την παρακολούθηση της προόδου των σπουδαστών, των μαθησιακών αποτελεσμάτων και τη συλλογή ανατροφοδότησης)
- Φάση αξιολόγησης (αξιολόγηση των στόχων και των επιτευγμάτων μέσω της ανάλυσης των επιδόσεων και του προσδιορισμού των τομέων που χρήζουν βελτίωσης)
- Φάση επεξεργασίας (συλλογή δεδομένων)
- Φάση ανασκόπησης (ανάλυση δεδομένων μέσω περιοδικών ελέγχων με εσωτερικούς και εξωτερικούς ενδιαφερόμενους φορείς)
- Φάση βελτίωσης (σχεδιασμός διαδικασιών βελτίωσης και εφαρμογή αλλαγών βασισμένων στην ποιότητα και την αποτελεσματικότητα)

Στην πράξη:

Στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ «BeHealth», θα μπορούσε να υιοθετηθεί ένα εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας (IQAS) μέσω της προσαρμογής του πλαισίου EQAVET, ακολουθώντας τα βασικά βήματα που αναφέρονται παρακάτω:

- Κατανόηση του πλαισίου EQAVET: Το πλαίσιο EQAVET (Ευρωπαϊκή Διασφάλιση Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση) είναι δομημένο γύρω από έναν κύκλο διασφάλισης και βελτίωσης της ποιότητας, ο οποίος περιλαμβάνει τέσσερις φάσεις: σχεδιασμό, υλοποίηση, αξιολόγηση/εκτίμηση και ανασκόπηση/αναθεώρηση.
- Καθορίστε σαφείς στόχους: Ξεκινήστε καθορίζοντας σαφείς και μετρήσιμους στόχους για το σύστημα διασφάλισης ποιότητας. Αυτοί πρέπει να είναι σύμφωνοι με το πλαίσιο EQAVET και τις συγκεκριμένες ανάγκες του οργανισμού σας
- Προσδιορίστε βασικούς δείκτες: Προσδιορίστε βασικούς δείκτες που θα σας βοηθήσουν να μετρήσετε την αποτελεσματικότητα του συστήματος διασφάλισης ποιότητας. Οι δείκτες αυτοί πρέπει να καλύπτουν διάφορες πτυχές των δραστηριοτήτων του οργανισμού σας, όπως η ποιότητα της διδασκαλίας, η ικανοποίηση των μαθητών και η διαχείριση των πόρων.
- Αναπτύξτε τις ερωτήσεις της έρευνας: Δημιουργήστε μια έρευνα που περιλαμβάνει ερωτήσεις σχετικές με τους βασικούς δείκτες. Βεβαιωθείτε ότι οι ερωτήσεις είναι σαφείς, συνοπτικές και σχετικές με τους στόχους σας. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ένα συνδυασμό ποσοτικών (π.χ. κλίμακες αξιολόγησης) και ποιοτικών (π.χ. ανοιχτές ερωτήσεις) μορφών. Για το σκοπό αυτό, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις ερωτήσεις που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο και/ή το ψηφιακό εργαλείο αξιολόγησης 360 μοιρών της BEHEALTH.
- Πιλοτική δοκιμή: Πριν από τη διανομή του ερωτηματολογίου, πραγματοποιήστε μια πιλοτική δοκιμή με μια μικρή ομάδα ενδιαφερομένων μερών, προκειμένου να εντοπίσετε τυχόν προβλήματα και να κάνετε τις απαραίτητες προσαρμογές.
- Συλλογή δεδομένων: Διανείμετε το ερωτηματολόγιο στους σχετικούς ενδιαφερόμενους, όπως το προσωπικό, τους σπουδαστές και τους εξωτερικούς συνεργάτες. Βεβαιωθείτε ότι η διαδικασία συλλογής δεδομένων είναι διαφανής και ότι οι ερωτηθέντες κατανοούν τον σκοπό του ερωτηματολογίου. Κατά τη συλλογή των δεδομένων, μην ξεχάσετε να ζητήσετε ανατροφοδότηση σχετικά με τους 10 δείκτες που ορίζονται στο εργαλείο EQAVET.
- Ανάλυση δεδομένων: Αναλύστε τα δεδομένα που συλλέξατε για να αξιολογήσετε την απόδοση του συστήματος διασφάλισης ποιότητας. Αναζητήστε μοτίβα, δυνατά σημεία και τομείς που χρήζουν βελτίωσης.
- Επανεξέταση και βελτίωση: Με βάση την ανάλυση, επανεξετάστε το σύστημα διασφάλισης ποιότητας και πραγματοποιήστε τις απαραίτητες βελτιώσεις. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την αναθεώρηση διαδικασιών, την παροχή πρόσθετης κατάρτισης ή την ανακατανομή πόρων.
- Τεκμηρίωση και αναφορά: Τεκμηριώστε τα ευρήματα και τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν ως αποτέλεσμα της αυτοαξιολόγησης. Συντάξτε μια αναφορά που μπορεί να κοινοποιηθεί στους ενδιαφερόμενους και να χρησιμοποιηθεί για μελλοντική αναφορά.

- Συνεχής βελτίωση: Τέλος, βεβαιωθείτε ότι η διαδικασία αυτοαξιολόγησης είναι συνεχής και ότι το σύστημα διασφάλισης ποιότητας παρακολουθείται και βελτιώνεται συνεχώς.

2.2.2 ENQA ESG (2015)

Η Ευρωπαϊκή Ένωση για τη Διασφάλιση της Ποιότητας (ENQA) ιδρύθηκε το 2000 και υποστηρίζει την προώθηση της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της διασφάλισης της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΕΗΕΑ). Ο κύριος στόχος της ENQA είναι να διευκολύνει τη διατήρηση και τη βελτίωση της ποιότητας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ, λειτουργώντας ως σημαντικός καταλύτης για την ανάπτυξη της διασφάλισης της ποιότητας που υπογράφηκε στη διαδικασία της Μπολόνια.

Εστιάζει σε 3 βασικά θέματα:

- Προάσπιση των συμφερόντων των οργανισμών διασφάλισης ποιότητας
- Προσφορά υπηρεσιών στα μέλη και τους ενδιαφερόμενους φορείς
- Προώθηση της ενίσχυσης της εξωτερικής διασφάλισης ποιότητας

Η ENQA αναγνωρίζει την ποικιλομορφία των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τηρεί τις ακόλουθες βασικές αξίες:

- Ακεραιότητα: Η ENQA ενεργεί με δίκαιο και αμερόληπτο τρόπο κατά τη διαβούλευση με τα μέλη της και άλλες ενώσεις.
- Διαφάνεια: Η ENQA λειτουργεί με σαφείς πολιτικές, κοινοποιώντας τις αποφάσεις και τις εκθέσεις της σχετικά με κάθε πρωτοβουλία στο ευρύ κοινό.
- Ανεξαρτησία: Η ENQA είναι υπεύθυνη αποκλειστικά έναντι των μελών της και διαθέτει ανεξάρτητη διαδικασία αξιολόγησης.
- Κοινωνική ευθύνη: Η ENQA αναγνωρίζει τον παράγοντα της κοινωνικής ευθύνης στις διαδικασίες ανάπτυξης, προωθώντας τον ρόλο της στις διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας και τη συμβολή της στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών μέσω της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών.

Τα πρότυπα και οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της ποιότητας στον ΕΧΕΑ (ESG) θεσπίστηκαν και εγκρίθηκαν το 2015, παρέχοντας ένα πρόσθετο σύνολο αρχών για τη διασφάλιση της ποιότητας σε εσωτερικό και εξωτερικό πλαίσιο. Τα πρότυπα ENQA-ESG προορίζονται να χρησιμοποιηθούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ανεξάρτητα από τον τόπο ή τον τρόπο παροχής. Το σύνολο αυτό των προτύπων περιγράφει τις σημαντικές πρακτικές και κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή τους, ανάλογα με το πλαίσιο.

Στην πράξη

Το πλαίσιο ENQA-ESG μπορεί να ενσωματωθεί σε ένα εσωτερικό σύστημα διασφάλισης της ποιότητας που αποτελείται από τα ακόλουθα υποπρότυπα:

- Πολιτική διασφάλισης της ποιότητας: Τα ιδρύματα πρέπει να θεσπίσουν ένα δημόσιο σύστημα διασφάλισης της ποιότητας που να είναι ενσωματωμένο στη στρατηγική διαχείρισή τους.
- Σχεδιασμός και έγκριση προγραμμάτων: Τα ιδρύματα πρέπει να σχεδιάζουν και να εγκρίνουν τα εκπαιδευτικά τους προγράμματα με σκοπό την επίτευξη των ήδη καθορισμένων μαθησιακών αποτελεσμάτων.
- Μαθητοκεντρική μάθηση, διδασκαλία και αξιολόγηση: Τα ιδρύματα πρέπει να παρακινούν τους σπουδαστές τους να συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία.
- Εισαγωγή, πρόοδος, αναγνώριση και πιστοποίηση των σπουδαστών: Τα ιδρύματα πρέπει να εφαρμόζουν τους ισχύοντες κανονισμούς, που καλύπτουν όλες τις φάσεις της εκπαίδευσης, όπως οι διαδικασίες εισαγωγής, η πιστοποίηση κ.λπ.
- Διδακτικό προσωπικό: Τα ιδρύματα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι εκπαιδευτικοί και οι εκπαιδευτές ΕΕΚ διαθέτουν τις απαραίτητες δεξιότητες και ικανότητες.
- Μαθησιακοί πόροι και υποστήριξη των σπουδαστών: Τα ιδρύματα πρέπει να εξασφαλίζουν επαρκή οικονομική στήριξη για τις πρωτοβουλίες τους και να εγγυώνται τη διαθεσιμότητα και την κατάλληλη πρόσβαση σε μαθησιακούς πόρους και βοήθεια.
- Διαχείριση πληροφοριών: Τα ιδρύματα πρέπει να εξασφαλίζουν τη συλλογή, ανάλυση και εφαρμογή των σχετικών πληροφοριών για την αποτελεσματική διαχείριση των προγραμμάτων κατάρτισης και των λοιπών δραστηριοτήτων τους.
- Ενημέρωση του κοινού: Τα ιδρύματα πρέπει να κοινοποιούν λεπτομερώς τις δραστηριότητές τους και τα προγράμματα κατάρτισης με σαφή και ακριβή τρόπο, εξασφαλίζοντας την κατάλληλη προσβασιμότητα.
- Συνεχής παρακολούθηση και περιοδική επανεξέταση των προγραμμάτων: Τα ιδρύματα πρέπει να παρακολουθούν και να αξιολογούν τα προγράμματα σπουδών τους, προκειμένου να επιβεβαιώνουν την επίτευξη των καθορισμένων μαθησιακών αποτελεσμάτων και να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις που έχουν ήδη τεθεί για τους σπουδαστές τους, γεγονός που θα προσφέρει ευκαιρίες για τη συνεχή βελτίωση των προγραμμάτων κατάρτισης.
- Κυκλική εξωτερική διασφάλιση ποιότητας: Τα ιδρύματα πρέπει να συμμετέχουν σε διαδικασίες εξωτερικής διασφάλισης ποιότητας σύμφωνα με τα γενικά πρότυπα ESG σε σχετικά τακτική βάση.

2.2.3 Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Νοσηλευτών (EFN)

βελτίωση των νοσηλευτικών πρακτικών, διασφαλίζοντας τα συμφέροντα τόσο του τομέα της υγειονομικής περίθαλψης όσο και των επαγγελματιών υγείας (νοσηλευτών).

Η EFN διαδραματίζει βασικό ρόλο στην ενδυνάμωση των νοσηλευτών, υποστηρίζοντας την εκπαίδευσή τους στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών αλλαγών και στον σχεδιασμό/την εφαρμογή λύσεων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης. Πρωθεί τις συνέργειες μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας.

Κατά συνέπεια, παρέχει μια ευρεία πλατφόρμα για την ανάπτυξη πολιτικών στον τομέα της υγείας και των κοινωνικών πολιτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, υποστηρίζοντας τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους τομείς που αφορούν το επάγγελμα της νοσηλευτικής.

Η EFN επιμένει ότι πρέπει να θεσπιστεί μια ολοκληρωμένη διαδικασία για τους νοσηλευτές, προκειμένου να παρέχονται και να διαδίδονται σαφείς πληροφορίες και πόροι που θα βοηθούν τους ασθενείς να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με την υγεία τους. Η EFN έχει δημιουργήσει και δημοσιεύσει διάφορα έγγραφα πολιτικής που σχετίζονται με τις πτυχές της ποιότητας και της ασφάλειας του επαγγέλματος του νοσηλευτή, όπως η πολιτική και οι δηλώσεις θέσης της EFN σχετικά με τα πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας. Σε συμφωνία με την οδηγία της ΕΕ για τα δικαιώματα των ασθενών στη διασυννοσηλευτική υγειονομική περίθαλψη, η EFN δηλώνει ότι τα υψηλά πρότυπα ποιότητας είναι απαραίτητα για την επίτευξη της αριστείας στην υγειονομική περίθαλψη. Ως εκ τούτου, η Ομοσπονδία υποστηρίζει, μεταξύ άλλων:

- τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δικτύου προτύπων ποιότητας και ασφάλειας για την ανάπτυξη σαφών κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα της φροντίδας
- τη συμμετοχή των επαγγελματιών του τομέα της υγείας και των ασθενών στις φάσεις σχεδιασμού και εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών
- τη διάδοση των αρχών της ΕΕ για την επακόλουθη υιοθέτησή τους σε εθνικές προσεγγίσεις
- Πιο συγκεκριμένα, και στο πλαίσιο ενδιαφέροντος του έργου BeHealth, η EFN ενέκρινε το 2015 το πλαίσιο ικανοτήτων της EFN, το οποίο περιγράφει τις δεξιότητες που πρέπει να αποκτήσουν οι νοσηλευτές σε σχέση με τη γενική περίθαλψη. Σκοπός του πλαισίου είναι να διαδοθεί σε εθνικό επίπεδο στις ενώσεις νοσηλευτών και να τους ενθαρρύνει να εφαρμόσουν αυτές τις ικανότητες στις σχολές νοσηλευτικής.

Το πλαίσιο ικανοτήτων του EFN βασίζεται στην τροποποιημένη έκδοση της οδηγίας για την αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (οδηγία 2013/55/ΕΕ), η οποία εγκρίθηκε το 2013 και περιλαμβάνει μια σειρά ικανοτήτων που καθορίζουν τις ελάχιστες εκπαιδευτικές απαιτήσεις για τους νοσηλευτές που είναι υπεύθυνοι για την παροχή γενικής φροντίδας. Η συσχέτιση μεταξύ των δύο αυτών πρωτοβουλιών παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 3 – Ικανότητες σύμφωνα με την ΕΕ και την EFN

Οδηγία της ΕΕ (2013/55/ΕΕ)	Πλαίσιο ικανοτήτων EFN
Παροχή αυτόνομης διάγνωσης με χρήση των τρεχουσών θεωρητικών/κλινικών γνώσεων	CA3 – Λήψη αποφάσεων CA5 – Έρευνα, ανάπτυξη και ηγεσία CA6 – Νοσηλευτική φροντίδα
Διασφάλιση αποτελεσματικής ομαδικής εργασίας	CA4 – Communication and teamwork
Διασφάλιση και προώθηση της ενδυνάμωσης των ατόμων για έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής	CA2 – Προαγωγή της υγείας, πρόληψη, καθοδήγηση και εκπαίδευση
Λήψη μέτρων για καταστάσεις κρίσης και καταστροφών	CA6 – Νοσηλευτική φροντίδα
Παροχή συμβουλών και υποστήριξης σε άτομα που χρειάζονται φροντίδα	CA6 – Νοσηλευτική φροντίδα
Διασφάλιση της ποιότητας και της αξιολόγησης της νοσηλευτικής φροντίδας	CA3 – Λήψη αποφάσεων
Επικοινωνία και συνεργασία με άλλους επαγγελματίες υγείας	CA4 – Επικοινωνία και ομαδική εργασία CA5 – Έρευνα, ανάπτυξη, και ηγεσία
Analyse and improve quality of professional practice	CA1 – Κουλτούρα, ηθική και αξίες

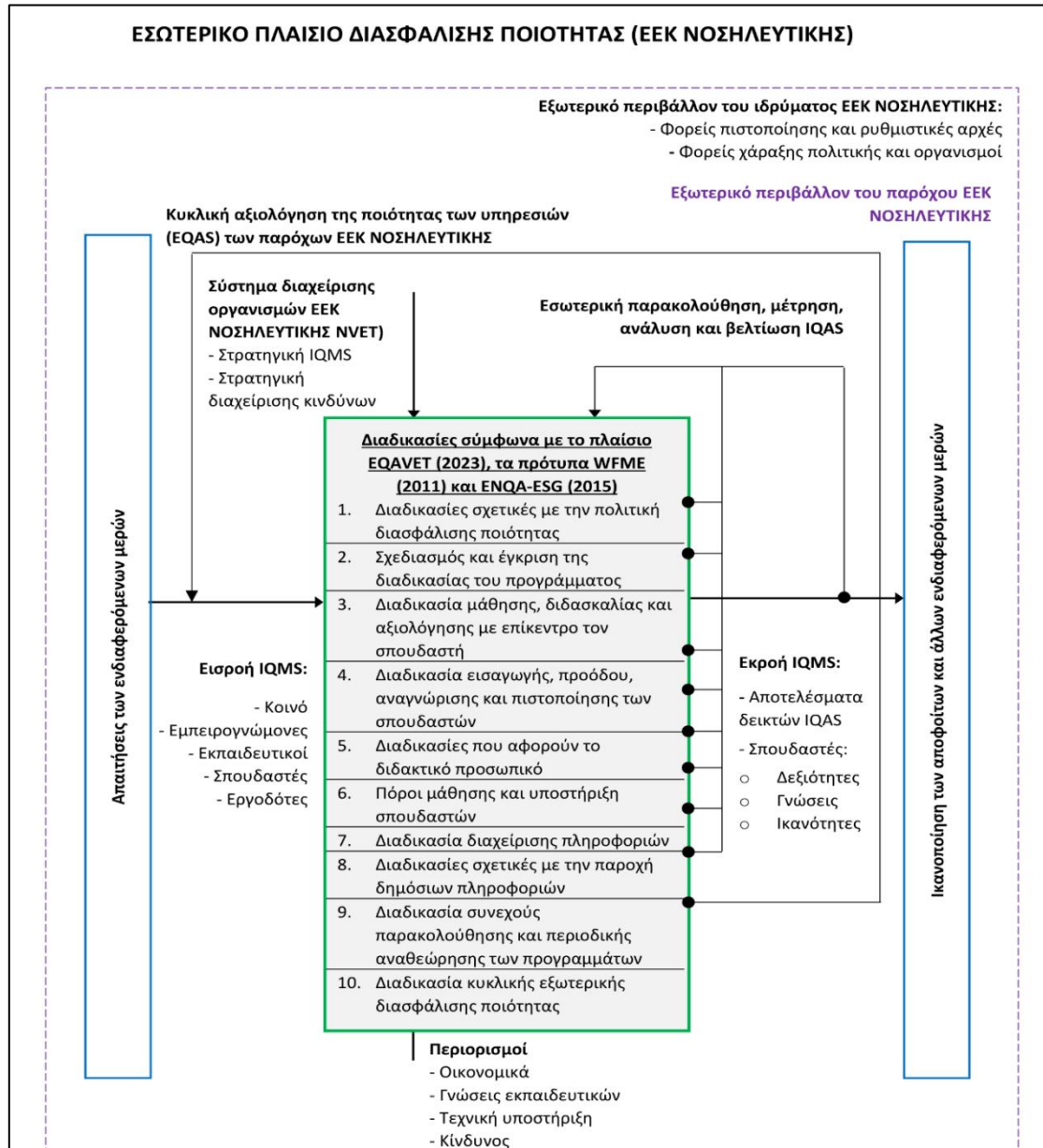
Τα ιδρύματα ΕΕΚ πρέπει να αναπτύξουν και να ενσωματώσουν στο εκπαιδευτικό τους περιεχόμενο και στα προγράμματα κατάρτισης τις ικανότητες του EFN, οι οποίες θα επιτρέψουν την περαιτέρω αξιολόγηση της επίτευξης των καθορισμένων μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Τα ιδρύματα ΕΕΚ πρέπει να θεσπίσουν κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της συνεχούς βελτίωσης των ικανοτήτων τόσο του εκπαιδευτικού προσωπικού όσο και των μαθητών. Οι κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να περιγράφουν μια πιο δομημένη και συνεκτική διαδικασία αναθεώρησης των προγραμμάτων κατάρτισης, ώστε να ευθυγραμμίζονται με τις τρέχουσες πρακτικές στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, τα ψηφιακά έργα

Ταυτόχρονα, πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στην επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού προσωπικού μέσω στοχευμένων πρωτοβουλιών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και πιστοποιήσεων, διασφαλίζοντας ότι οι τελευταίες αντανακλούν τις σύγχρονες κλινικές και παιδαγωγικές πρακτικές και δεξιότητες. Με τη συστηματική βελτίωση τόσο των προγραμμάτων σπουδών όσο και των ικανοτήτων του προσωπικού, τα ιδρύματα ΕΕΚ Νοσηλευτικής μπορούν να μετασχηματίσουν και να βελτιώσουν αποτελεσματικά την παροχή της εκπαίδευσης, παράγοντας αποφοίτους νοσηλευτικής με σημαντικά πρότυπα πιστοποίησης.

3 Πλαίσιο διασφάλισης της ποιότητας για τα ιδρύματα ΕΕΚ

Το παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζει σχηματικά το προτεινόμενο πλαίσιο διασφάλισης της ποιότητας για τα ιδρύματα ΕΕΚ που παρέχουν προσόντα νοσηλευτικής, το οποίο έχει καταρτιστεί με βάση τις πληροφορίες και τους πόρους που προέρχονται από τα παραπάνω.

Διάγραμμα 3 – Πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας για παρόχους ΕΕΚ Νοσηλευτικής

Το μοντέλο του πλαισίου διασφάλισης της ποιότητας πρέπει να εντάσσεται σε ένα εξωτερικό περιβάλλον υποστήριξης που αναγνωρίζει τη σημασία της συνεχούς ανάπτυξης και βελτίωσης της διασφάλισης της ποιότητας της εκπαίδευσης, καθώς και να επιτρέπει την περαιτέρω επίτευξη των στόχων και των σκοπών που έχουν ήδη τεθεί από το ίδρυμα.

Το εξωτερικό περιβάλλον περιλαμβάνει: - υποστήριξη της διασφάλισης της ποιότητας μέσω της υιοθέτησης διεθνών και ευρωπαϊκών προτύπων, - επικαιροποιημένες διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας σε εθνικό επίπεδο.

Στοιχεία του πλαισίου διασφάλισης ποιότητας της ΕΕΚ

- **Εξωτερικό περιβάλλον:** Θεωρείται ότι υπάρχουν ήδη καθιερωμένες διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας σε εθνικό επίπεδο, καθώς και ότι οι πάροχοι ΕΕΚ έχουν θεσπίσει τις δικές τους πρόσθετες εσωτερικές πρακτικές και αρχές διασφάλισης ποιότητας.
- **Διαχείριση και παρακολούθηση:** η διαδικασία αυτή διασφαλίζει ότι οι εκπαιδευτικοί στόχοι και οι επιδιώξεις ανταποκρίνονται στις μαθησιακές ανάγκες και απαιτήσεις των μαθητών, εξασφαλίζει την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα της στρατηγικής σκέψης σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων και αξιοποιεί και αντλεί από τις γνώσεις και τις δεξιότητες των ειδικών εκπαιδευτικών ΕΕΚ, προετοιμάζοντας τους σπουδαστές νοσηλευτικής να συμβάλουν στην ανάπτυξη και την ενίσχυση του επαγγέλματος του νοσηλευτή στην κοινωνία. Περαιτέρω στόχοι είναι η ενθάρρυνσή τους προς ευκαιρίες δια βίου μάθησης, η διευκόλυνση της δημιουργίας ενδιαφερόντων προγραμμάτων σπουδών και μαθησιακών περιβαλλόντων, καθώς και η ανάπτυξη υψηλής ποιότητας ικανοτήτων.

Όσον αφορά τον σχεδιασμό και την έγκριση των προγραμμάτων νοσηλευτικής, η διαδικασία αυτή διασφαλίζει ότι θα εφαρμόζονται συνεχείς διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας μέσω διαδικασιών επικύρωσης, σχεδιασμένων για να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις και τις μαθησιακές ανάγκες των σπουδαστών.

Όσον αφορά την ίδια διαδικασία που αφορά τους εκπαιδευτικούς, εξασφαλίζει μεγαλύτερη κατανόηση και εστίαση στην ενίσχυση των παιδαγωγικών προσόντων και την αναγνώρισή τους από τα ιδρύματα.

Επιπλέον, το πλαίσιο διασφάλισης της ποιότητας που δημιουργήθηκε και παρουσιάζεται στην παρούσα ενότητα βασίζεται σε πληροφορίες που αποκτήθηκαν από τα πρότυπα ENQA-ESG 2015. Συγκεκριμένα:

- Όσον αφορά τις **διαδικασίες που σχετίζονται με την πολιτική διασφάλισης της ποιότητας**, τα ιδρύματα πρέπει να εστιάζουν περισσότερο στη συνεχή τήρηση μιας σαφούς πολιτικής διασφάλισης της ποιότητας, η οποία να είναι ευθυγραμμισμένη με τα πρότυπα της ΕΕ, καθώς και με τις απαιτήσεις της νοσηλευτικής εκπαίδευσης. Επιπλέον, οι πάροχοι ΕΕΚ Νοσηλευτικής πρέπει να υιοθετήσουν τακτικές διαδικασίες ελέγχου για την αξιολόγηση και την ενσωμάτωση βελτιώσεων όσον αφορά τη συμμόρφωση με τους διεθνείς και εθνικούς κανονισμούς, διασφαλίζοντας τη συνάφειά τους με τις εξελισσόμενες απαιτήσεις.
- Όσον αφορά τον **σχεδιασμό και την έγκριση της διαδικασίας του προγράμματος**, τα ιδρύματα θα πρέπει να επικεντρωθούν στην ενσωμάτωση των απόψεων των εκπαιδευτικών και των ρυθμιστικών φορέων μέσω μιας πιο δομημένης και συνεργατικής προσέγγισης. Θα πρέπει να υιοθετήσουν μια πιο διαφανή διαδικασία έγκρισης, με εσωτερικές και εξωτερικές αξιολογήσεις που θα είναι απαραίτητες για την επαλήθευση της συνάφειας, των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των στόχων των προγραμμάτων.

- Όσον αφορά τη **διαδικασία μάθησης, διδασκαλίας και αξιολόγησης με επίκεντρο τον σπουδαστή**, τα ιδρύματα θα πρέπει να εστιάζουν περισσότερο στην ενεργό συμμετοχή των σπουδαστών, καθώς και στη συνεχή ανάπτυξη των ικανοτήτων τους, με βάση τα ισχύοντα κριτήρια και πρακτικές πιστοποίησης. Επίσης, οι διαδικασίες αξιολόγησης θα πρέπει να είναι διαφανείς και να συνάδουν πλήρως με τα ήδη καθορισμένα μαθησιακά αποτελέσματα, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική αξιολόγηση των γνώσεων και των πρακτικών δεξιοτήτων τους.
- Όσον αφορά τη **διαδικασία εισαγωγής, προόδου, αναγνώρισης και πιστοποίησης των σπουδαστών**, τα ιδρύματα θα πρέπει να εστιάζουν περισσότερο στη διατήρηση σαφώς καθορισμένων κριτηρίων και διαδικασιών εισαγωγής, τα οποία είναι ευθυγραμμισμένα με τις απαιτήσεις του προγράμματος, παρακολουθώντας παράλληλα την ακαδημαϊκή πρόοδο των σπουδαστών όσον αφορά τη μάθηση και την πρόοδο των προσόντων τους. Θα πρέπει επίσης να υιοθετήσουν μια τυποποιημένη διαδικασία πιστοποίησης που διασφαλίζει την επικύρωση των γνώσεων και των επαγγελματικών ικανοτήτων τους.
- Όσον αφορά τις **διαδικασίες που σχετίζονται με το διδακτικό προσωπικό**, τα ιδρύματα πρέπει να εστιάζουν στην αποτελεσματική πρόσληψη και τα κριτήρια επιλογής των εκπαιδευτικών που είναι ευθυγραμμισμένα με τα ακαδημαϊκά και κλινικά πρότυπα, καθώς και με τις τρέχουσες καινοτόμες παιδαγωγικές πρακτικές. Θα πρέπει επίσης να υιοθετήσουν τακτικές αξιολογήσεις της απόδοσης, προκειμένου να ενθαρρύνουν τη συνεχή προσωπική και επαγγελματική βελτίωση, διασφαλίζοντας ότι το διδακτικό προσωπικό διαθέτει τις απαραίτητες δεξιότητες και ικανότητες.
- Όσον αφορά τους **μαθησιακούς πόρους και την υποστήριξη των σπουδαστών**, τα ιδρύματα θα πρέπει να επικεντρωθούν στην εξασφάλιση της πρόσβασης των σπουδαστών σε εκπαιδευτικό υλικό υψηλής ποιότητας, καθώς και στη συνεχή υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους. Θα πρέπει επίσης να εγγυώνται την τακτική αναθεώρηση και αξιολόγηση των μαθησιακών πόρων τους, διασφαλίζοντας ότι το υλικό ανταποκρίνεται στα ισχύοντα πρότυπα του κλάδου και αντιστοιχεί στις γνώσεις και τις πρακτικές ικανότητες που περιγράφονται στα μαθησιακά αποτελέσματα. Οι πάροχοι ΝΕΚΕ πρέπει επίσης να διασφαλίζουν την πρόσβαση σε συμβούλους σπουδών και ψυχικής υγείας, προκειμένου να διευκολύνουν την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη. Τα ιδρύματα πρέπει επίσης να υιοθετήσουν τις απαραίτητες διαδικασίες ανατροφοδότησης και αξιολόγησης, προκειμένου να διασφαλίσουν ότι όλοι οι μαθησιακοί πόροι και οι υπηρεσίες υποστήριξης που παρέχονται ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις απαιτήσεις των σπουδαστών.
- Όσον αφορά τη **διαδικασία διαχείρισης των πληροφοριών**, τα ιδρύματα πρέπει να θεσπίσουν ασφαλή συστήματα για τη συλλογή, αποθήκευση και ανάλυση των προσωπικών δεδομένων που χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και βελτίωσης. Οι πάροχοι ΕΕΚ πρέπει να εγγυώνται ότι η διαδικασία αυτή είναι αποτελεσματική ως προς την ασφαλή συλλογή, διατήρηση και χρήση των προσωπικών δεδομένων των εκπαιδευτικών και των σπουδαστών, συμπεριλαμβανομένων των ακαδημαϊκών αρχείων, της παρακολούθησης της προόδου και των αξιολογήσεων ανατροφοδότησης, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς της ΕΕ.

- Όσον αφορά τις **διαδικασίες που σχετίζονται με την παροχή πληροφοριών** στο κοινό, τα ιδρύματα πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στη διαφάνεια και την ακρίβεια των πληροφοριών που αφορούν την απόδοση και την ποιότητα των προγραμμάτων νοσηλευτικής. Πρέπει να δημοσιεύουν προληπτικά πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες πιστοποίησης, τα αποτελέσματα των προγραμμάτων και τα σχετικά δεδομένα, μέσω των επίσημων καναλιών τους, σαφώς και εγκαίρως. Οι πάροχοι ΕΕΚ Νοσηλευτικής πρέπει επίσης να ενημερώνουν τακτικά τα δεδομένα τους και να υιοθετούν μηχανισμούς ανατροφοδότησης για την ανταπόκριση σε ερωτήσεις και/ή ανησυχίες του κοινού.
- Όσον αφορά τη **διαδικασία της συνεχούς παρακολούθησης και της περιοδικής επανεξέτασης των προγραμμάτων**, τα ιδρύματα πρέπει να επικεντρωθούν στη διασφάλιση ότι τα προσφερόμενα προσόντα νοσηλευτικής είναι συναφή και ευθυγραμμίζονται με τα ισχύοντα πρότυπα υγειονομικής περίθαλψης. Πρέπει επίσης να υιοθετήσουν ένα σύστημα παρακολούθησης παραγόντων όπως η απόδοση των σπουδαστών και η ανατροφοδότηση των εργοδοτών, το οποίο πρέπει να επανεξετάζεται και να αξιολογείται τακτικά. Οι πάροχοι ΕΕΚ Νοσηλευτικής πρέπει να δεσμευτούν για την έγκαιρη βελτίωση των παιδαγωγικών πρακτικών και των υψηλής ποιότητας μαθησιακών πόρων.
- Όσον αφορά τη **διαδικασία της κυκλικής εξωτερικής διασφάλισης της ποιότητας**, οι εκπαιδευτικοί φορείς θα πρέπει να λάβουν εξωτερική αξιολόγηση, προκειμένου να επικυρωθεί η συμμόρφωσή τους με τα εθνικά, διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα. Λόγω των εθνικών και κοινοτικών κριτηρίων και κανονισμών, τα ιδρύματα θα πρέπει να υποβάλλονται σε περιοδικές εξωτερικές αξιολογήσεις από εθνικούς φορείς πιστοποίησης, οι οποίοι θα πιστοποιούν, μεταξύ άλλων, τη συμμόρφωσή τους με όλες τις βασικές πτυχές του σχεδιασμού και της υλοποίησης των προγραμμάτων νοσηλευτικής.

Εισροές:

Οι εισροές των ενδιαφερομένων μερών για την παραπάνω διαδικασία του πλαισίου διασφάλισης της ποιότητας είναι:

- Εμπειρογνώμονες στον τομέα της νοσηλευτικής που παρέχουν τις επαγγελματικές τους απόψεις και την εμπειρογνωμοσύνη τους
- Εκπαιδευτικοί με κατάρτιση στη δημιουργία και την υλοποίηση των μαθημάτων νοσηλευτικής
- Σπουδαστές που συμμετέχουν στη μαθησιακή διαδικασία και στο εκπαιδευτικό υλικό
- Εργοδότες στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης
- Το ευρύ κοινό

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα της παραπάνω διαδικασίας του πλαισίου διασφάλισης ποιότητας πρέπει να είναι:

- Υψηλής ποιότητας γνώσεις: οι γνώσεις που αναμένεται να αποκτήσει και να επιδείξει ένας σπουδαστής μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας. Τα μαθησιακά αποτελέσματα που προκύπτουν από τις διαδικασίες αυτές πρέπει να καθορίζονται και να

παρουσιάζονται με σαφή και μετρήσιμο τρόπο και να ευθυγραμμίζονται με τους στόχους και τους σκοπούς που έχουν τεθεί από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

- Βελτιωμένες δεξιότητες: η ικανότητα ενός ατόμου να εφαρμόζει με ακρίβεια τις γνώσεις που απέκτησε μέσω ενός εκπαιδευτικού προγράμματος ή πρωτοβουλίας και να εκτελεί συγκεκριμένες και σχετικές εργασίες και επαγγελματικές δραστηριότητες.
- Βελτιωμένες επαγγελματικές ικανότητες: η αποδεδειγμένη ικανότητα ενός ατόμου να εκτελεί σχετικές εργασίες και επαγγελματικές δραστηριότητες.

Οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι ικανότητες αποτελούν ουσιαστικό στοιχείο των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Περιορισμοί:

Η χρηματοδότηση, η έλλειψη εξειδικευμένων γνώσεων, διάφοροι παράγοντες κινδύνου και η εσωτερική/εξωτερική υποστήριξη μπορούν να περιορίσουν σημαντικά τη διαδικασία ανάπτυξης και εφαρμογής προηγμένων πρακτικών διασφάλισης της ποιότητας.

3.1 Πώς να βελτιώσετε το πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ και τα διεθνή πρότυπα

Με βάση τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα, το BeHealth προτείνει τις ακόλουθες αρχές για τη βελτίωση ενός πλαισίου ΔΠ για τους παρόχους ΕΕΚ Νοσηλευτικής.

Τα **κύρια στοιχεία** αυτού του πλαισίου διασφάλισης της ποιότητας περιλαμβάνουν **βασικά βήματα** που καθοδηγούν την εφαρμογή και τη συνεχή βελτίωση της εκπαίδευσης στη νοσηλευτική σε ένα πλαίσιο ΕΕΚ. Τα στοιχεία αυτά χωρίζονται ως εξής:

1. Στρατηγική

Οι πάροχοι ΕΕΚ Νοσηλευτικής πρέπει να καθορίσουν σαφείς ρόλους και αρμοδιότητες για την προώθηση της αποτελεσματικής και αποδοτικής λήψης αποφάσεων και της κατανομής των πόρων. Επίσης, τα ιδρύματα ΕΕΚ πρέπει να διασφαλίζουν ότι εφαρμόζουν και τηρούν πάντα τους κανονισμούς, τις κατευθυντήριες γραμμές και τις απαιτήσεις πιστοποίησης για την παροχή και την αξιολόγηση των προσόντων τόσο του διδακτικού προσωπικού όσο και των μαθητών, σύμφωνα με τα εθνικά, διεθνή και κοινοτικά πρότυπα.

2. Πρόγραμμα σπουδών

Οι πάροχοι ΕΕΚ Νοσηλευτικής πρέπει να προσφέρουν ένα ισορροπημένο πρόγραμμα σπουδών που παρέχει θεωρητικές γνώσεις και πρακτική κατάρτιση στις νοσηλευτικές πρακτικές.

3. Διδασκαλία και μάθηση

Οι πάροχοι ΕΕΚ Νοσηλευτικής πρέπει να χρησιμοποιούν σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους και να περιλαμβάνουν καινοτόμα πρακτικά εργαλεία, όπως προσομοιώσεις, μελέτες περιπτώσεων και τεχνικές ψηφιακής μάθησης. Οι πάροχοι ΕΕΚ Νοσηλευτικής πρέπει να εγγυώνται τη συνεχή κατάρτιση και τη συνολική επαγγελματική ανάπτυξη του διδακτικού προσωπικού τους, συμπεριλαμβανομένης

της συνεχούς βελτίωσης των προσόντων και των παιδαγωγικών δεξιοτήτων τους. Τέλος, τα ιδρύματα ΕΕΚ πρέπει να προσφέρουν και να βελτιώνουν συνεχώς τις υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδαστών τους, παρέχοντας ολοκληρωμένα μέσα εκπαιδευτικής, οικονομικής και επαγγελματικής καθοδήγησης, καθώς και ευκαιρίες συμβουλευτικής για την ψυχική υγεία των σπουδαστών νοσηλευτικής.

4. Αξιολόγηση

Οι πάροχοι ΕΕΚ Νοσηλευτικής πρέπει να θεσπίσουν και να διασφαλίσουν την αποτελεσματικότητα ενός δομημένου συστήματος συλλογής ανατροφοδότησης που ενσωματώνει πληροφορίες από όλες τις ομάδες-στόχους – σπουδαστές, διδακτικό προσωπικό και όλους τους άλλους ενδιαφερόμενους.

5. Εκπαιδευτικοί πόροι

Οι πάροχοι ΕΕΚ πρέπει να διασφαλίζουν ότι όλα τα διδακτικά και μαθησιακά υλικά είναι ενημερωμένα και ότι τα υλικά αυτά, καθώς και τα απαραίτητα καινοτόμα ψηφιακά εργαλεία και κλινικός εξοπλισμός, είναι προσβάσιμα όπως απαιτείται.

3.2 Έρευνα για την ευημερία και την ψυχική υγεία σε σύνδεση με τα πρότυπα ENQA ESG 2015

3.2.1 Παράγοντες που επηρεάζουν τους φοιτητές νοσηλευτικής

Ένα υψηλής ποιότητας πρόγραμμα σπουδών νοσηλευτικής ισορροπεί την ακαδημαϊκή αυστηρότητα με την υποστήριξη, την κλινική εμπειρία, τους πόρους ψυχικής υγείας και τις στρατηγικές αυτοφροντίδας που μπορούν να βελτιώσουν σημαντικά την ψυχική υγεία και τη γενική ευημερία των σπουδαστών νοσηλευτικής. (Talley, 2024).

Οι βασικοί παράγοντες είναι οι εξής (Campbell, et al., 2022):

- Ακαδημαϊκή πίεση: Τα προγράμματα νοσηλευτικής συχνά περιλαμβάνουν απαιτητικά μαθήματα και περιόδους κλινικής πρακτικής άσκησης, τα οποία μπορούν να οδηγήσουν σε υψηλά επίπεδα άγχους και ανησυχίας. Τα προγράμματα που εξισορροπούν τις ακαδημαϊκές απαιτήσεις με την κατάλληλη υποστήριξη μπορούν να συμβάλουν στον μετριασμό αυτών των πιέσεων.
- Υποστηρικτικό περιβάλλον: Ένα υποστηρικτικό μαθησιακό περιβάλλον που καλλιεργεί ισχυρές σχέσεις μεταξύ σπουδαστών, καθηγητών και συμφοιτητών μπορεί να προάγει την καλύτερη ψυχική υγεία. Τα προγράμματα που δίνουν προτεραιότητα στις συζητήσεις για την ψυχική υγεία και παρέχουν πόρους για υποστήριξη τείνουν να έχουν πιο θετικά αποτελέσματα.
- Κλινική πρακτική: Η ποιότητα των κλινικών πρακτικών και η υποστήριξη που παρέχεται κατά τη διάρκεια αυτών των τοποθετήσεων είναι ζωτικής σημασίας. Οι θετικές εμπειρίες σε κλινικά περιβάλλοντα μπορούν να ενισχύσουν την αυτοπεποίθηση των σπουδαστών και να μειώσουν το άγχος, ενώ οι αρνητικές εμπειρίες μπορούν να έχουν το αντίθετο αποτέλεσμα.

- Γνώσεις για την ψυχική υγεία: Τα προγράμματα που εκπαιδεύουν τους σπουδαστές σε θέματα ψυχικής υγείας και παρέχουν πόρους για την υποστήριξη της ψυχικής υγείας μπορούν να προλάβουν την κακή ψυχική υγεία και να εξασφαλίσουν στοχευμένη υποστήριξη για τους σπουδαστές αυξημένου κινδύνου.
- Κοινωνικά δίκτυα: Η ανάπτυξη ισχυρών και υποστηρικτικών κοινωνικών δικτύων στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών μπορεί να προάγει την ψυχική ευεξία. Τα προγράμματα που διευκολύνουν τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις και την οικοδόμηση της κοινότητας μπορούν να βοηθήσουν τους φοιτητές να αισθάνονται πιο συνδεδεμένοι.

Η επισκόπηση που παρέχεται στο 1ο αποτέλεσμα – Χαρτογράφηση και ανάλυση των πρακτικών και πλαισίων διασφάλισης της ποιότητας της ΕΕΚ Νοσηλευτικής, σχετικά με τα διάφορα επίπεδα της ΕΕΚ και όλα τα επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF), υποδηλώνει ότι δεν αναγνωρίζεται η ανάγκη για μηχανισμούς που να επιτρέπουν στους φοιτητές νοσηλευτικής να εκφράζουν τα συναισθήματά τους σχετικά με το επίπεδο ψυχικής τους υγείας σε σχέση με το πρόγραμμα σπουδών.

Πολλά ΑΕΙ που παρέχουν ΕΕΚ Νοσηλευτικής χρησιμοποιούν έρευνες για την ευημερία και την ψυχική υγεία για να βελτιώσουν την ποιότητα του προγράμματος σπουδών τους, π.χ. το Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου στη Σκωτία, το Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης στη Δανία, το Πανεπιστήμιο του Άμστερνταμ στις Κάτω Χώρες, το Πανεπιστήμιο της Ζυρίχης στην Ελβετία (Curren, et al., 2024), αλλά στις χώρες που συμμετέχουν στο έργο, αυτές οι έρευνες δεν αποτελούν μέρος των προτύπων διασφάλισης της ποιότητας.

Αν και δεν υπάρχουν διεξοδικές πληροφορίες για κάθε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που παρέχει ΕΕΚ Νοσηλευτικής στη Σλοβακία, την Ουγγαρία, την Κύπρο, την Ελλάδα, την Ιρλανδία και την Τουρκία σχετικά με τη διεξαγωγή ερευνών για την ευημερία και την ψυχική υγεία ειδικά για τα προγράμματα νοσηλευτικής, πολλά πανεπιστήμια σε αυτές τις χώρες διεξάγουν γενικές έρευνες για την ψυχική υγεία μεταξύ των σπουδαστών τους.

3.2.2 Οδηγίες για την ανάπτυξη έρευνας για την Ψυχική Υγεία και την Ευημερία

Βήμα 1: Καθορισμός στόχων: Καθορίστε με σαφήνεια τους στόχους της έρευνας. Σκοπός σας είναι να αξιολογήσετε τη γενική ευημερία, την ψυχική υγεία, τα επίπεδα άγχους και/ή συγκεκριμένες πτυχές της εκπαιδευτικής εμπειρίας των συμμετεχόντων;

Βήμα 2: Προσδιορισμός των ενδιαφερόμενων μερών: Προσδιορίστε ποιοι θα παρέχουν ανατροφοδότηση. Αυτοί μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Αυτοαξιολόγηση: Οι ίδιοι οι σπουδαστές νοσηλευτικής.
- Ομότιμοι: Άλλοι σπουδαστές νοσηλευτικής.
- Εκπαιδευτές: Εκπαιδευτικοί και μέντορες.
- Ασθενείς: Ασθενείς με τους οποίους έρχονται σε επαφή κατά τη διάρκεια των κλινικών τους ασκήσεων.

- Νοσηλευτές: Διπλωματούχοι νοσηλευτές και άλλοι επαγγελματίες υγείας.
- Εργοδότες: Μελλοντικοί εργοδότες των αποφοίτων.
- Απόφοιτοι: Απόφοιτοι του προγράμματος σπουδών

Βήμα 3: Ανάπτυξη της έρευνας: Δημιουργήστε μια έρευνα που να καλύπτει διάφορους τομείς της ευημερίας και της ψυχικής υγείας. Συμπεριλάβετε ερωτήσεις σχετικά με το άγχος, την ανησυχία, την κατάθλιψη, την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, τα συστήματα υποστήριξης και τη συνολική ικανοποίηση από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Βήμα 4: Διασφάλιση της ανωνυμίας και της εμπιστευτικότητας: Διασφαλίστε ότι η διαδικασία ανατροφοδότησης είναι ανώνυμη, ώστε να ενθαρρύνετε ειλικρινείς και ανοιχτές απαντήσεις. Διαβεβαιώστε τους συμμετέχοντες ότι οι απαντήσεις τους θα παραμείνουν εμπιστευτικές.

Βήμα 5: Συλλογή και ανάλυση δεδομένων: Διανείμετε την έρευνα σε τις ομάδες ενδιαφερομένων μερών και συλλέξτε τις απαντήσεις. Αναλύστε τα δεδομένα για να προσδιορίσετε τάσεις, τομείς που προκαλούν ανησυχία και δυνατά σημεία.

Βήμα 6: Παροχή ανατροφοδότησης και υποστήριξης: Μοιραστείτε τα αποτελέσματα με τους σπουδαστές νοσηλευτικής και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Χρησιμοποιήστε την ανατροφοδότηση για να παρέχετε στοχευμένη υποστήριξη και παρεμβάσεις. Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν πόρους ψυχικής υγείας, εργαστήρια διαχείρισης του άγχους ή αλλαγές στο πρόγραμμα σπουδών.

Βήμα 7: Παρακολούθηση: Διεξάγετε περιοδικά έρευνες για να παρακολουθείτε την πρόοδο και να πραγματοποιείτε συνεχείς βελτιώσεις.

3.2.3 Έρευνα για την Ψυχική Υγεία και την Ευεξία

Οι παρακάτω δηλώσεις θα αξιολογηθούν χρησιμοποιώντας μια κλίμακα Likert 5 βαθμών.

Πίνακας 4 – Δηλώσεις έρευνας για την Ψυχική Υγεία και Ευεξία

Αρ	Δήλωση	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ουδέτερος	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
1	Νιώθω άνετα να πηγαίνω καθημερινά στη σχολή					
2	Μου είναι εύκολο να ξεκινήσω συνομιλίες με συμμαθητές ή καθηγητές/εκπαιδευτικό προσωπικό					
3	Νιώθω ασφαλής να εκφράζω τα συναισθήματά μου στους άλλους στη σχολή					
4	Δυσκολεύομαι να κάνω φίλους στη σχολή					
5	Συχνά αισθάνομαι μοναξιά ή απομόνωση στη σχολή					
6	Συχνά νιώθω συγκλονισμένος από τα συναισθήματά μου					

Αρ	Δήλωση	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ουδέτερος	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
7	Γενικά έχω τον έλεγχο των συναισθημάτων μου					
8	Βιώνω σωματικά συμπτώματα άγχους (π.χ. ταχυκαρδία, εφίδρωση στα χέρια)					
9	Νιώθω άγχος για τις κοινωνικές συναναστροφές στη σχολή					
10	Αισθάνομαι άγχος για την εκπλήρωση των ακαδημαϊκών προσδοκιών					
11	Ο φόρτος εργασίας μου με καταβάλλει					
12	Μερικές φορές αισθάνομαι ανεπαρκής ή σαν απατεώνας στις ακαδημαϊκές μου δραστηριότητες					
13	Οι καθηγητές με υποστηρίζουν στην αντιμετώπιση των ακαδημαϊκών προκλήσεων					
14	Νιώθω πίεση από τους συμμαθητές μου να έχω καλές ακαδημαϊκές επιδόσεις.					
15	Δυσκολεύομαι να διαχειριστώ το χρόνο μου για τις σχολικές εργασίες					
16	Έχω υγιείς στρατηγικές για να αντιμετωπίζω το ακαδημαϊκό άγχος (π.χ. άσκηση, χόμπι)					
17	Συχνά αποσπώ την προσοχή μου για να αποφύγω το στρες ή το άγχος					
18	Οι μηχανισμοί αντιμετώπισης που χρησιμοποιώ μειώνουν αποτελεσματικά το άγχος μου.					
19	Προσαρμόζομαι καλά σε απροσδόκητες αλλαγές ή προκλήσεις					
20	Είμαι ικανοποιημένος/η με την εξωτερική μου εμφάνιση					
21	Το να ντύνομαι όπως μου αρέσει ενισχύει την αυτοπεποίθησή μου					
22	Νιώθω πίεση να αλλάξω τον εαυτό μου για να ταιριάζω					
23	Συγκρίνω συχνά τον εαυτό μου με τους άλλους					
24	Ακολουθώ τακτικά ρουτίνες αυτοφροντίδας (π.χ. ενσυνειδητότητα, χόμπι)					
25	Έχω θέσει προσωπικούς στόχους για την ψυχική μου ευεξία.					

4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το Πλαίσιο Διασφάλισης Ποιότητας για τους παρόχους ΕΕΚ Νοσηλευτικής ενσωματώνει διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα με πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές, με βάση τον κύκλο διασφάλισης ποιότητας EQAVET και τα πρότυπα ENQA-ESG 2015, προς την κατεύθυνση αποτελεσματικότερων πρακτικών ΔΠ. Σε αυτό το έγγραφο παρατέθηκαν βασικά σημεία αναφοράς, αλλά και πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές για το πώς οι πάροχοι ΕΕΚ μπορούν να τα προσαρμόσουν στις θεσμικές τους ανάγκες.

Η εφαρμογή περιλαμβάνει την αναβάθμιση των υφιστάμενων διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας με την υποστήριξη της εταιρικής σχέσης, βοηθώντας τα ιδρύματα ΕΕΚ να επιτύχουν τόσο άμεσους όσο και μακροπρόθεσμους στόχους. Ενώ οι πρώτοι και πιο άμεσοι δικαιούχοι θα είναι τα ιδρύματα ΕΕΚ από τις χώρες εταίρους, το πλαίσιο ευθυγραμμίζεται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, επιτρέποντας τη χρήση του σε όλες τις χώρες της ΕΕ και διασφαλίζοντας ότι οι διαδικασίες αυτές χρησιμεύουν ως πρακτικό εργαλείο και όχι μόνο ως θεωρητικές έννοιες.

Η φάση αξιολόγησης υποστηρίζει τους παρόχους ΕΕΚ Νοσηλευτικής στη χρήση του εργαλείου αξιολόγησης 360 μοιρών για μια λεπτομερή ανάλυση των εκπαιδευτικών διαδικασιών τους. Το τελικό βήμα είναι η φάση της επανεξέτασης, κατά την οποία οι πάροχοι ΕΕΚ Νοσηλευτικής μπορούν να αναστοχαστούν, να συζητήσουν και να αναπτύξουν νέους μηχανισμούς ποιότητας.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Accreditation.ca (2023) EMERGING PERSPECTIVES ON QUALITY IMPROVEMENT, Healthcare Quarterly Vol. 26 No. 3. Ανακτήθηκε από <https://accreditation.ca/files/It-Is-Time-for-Health-Quality-5.0.pdf>

CSQA (n.d) ISO 29990 standards series. Ανακτήθηκε από <https://www.csqa.it/en-us/certificazioni/sanita/iso-29991,-iso-2992,-iso-29993,-iso-29994-e-iso-29995>.

EFN (2009) EFN Policy Statement. Ανακτήθηκε από <https://efn.eu/wp-content/uploads/EFN-Policy-Statement-on-EU-Quality-and-Safety-Standards-EN-final102009.pdf>.

EFN (n.d) Quality & Safety. Ανακτήθηκε από https://efn.eu/?page_id=845.

EFN Competency framework (2015) EFN Guideline for the implementation of Article 31 of the Mutual Recognition of Professional Qualifications Directive 2005/36/EC, amended by Directive 2013/55/EU. Ανακτήθηκε από <https://efn.eu/wp-content/uploads/2022/03/EFN-Competency-Framework-19-05-2015.pdf>.

EHEA (n.d) European Association for Quality Assurance in Higher Education. Ανακτήθηκε από <https://eha.info/page-enqa>.

ENQA (2015) Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG) report. Ανακτήθηκε από https://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/11/ESG_2015.pdf.

ENQA (n.d) Education Industry Standards. Ανακτήθηκε από <https://www.nqa.com/en-gb/certification/sectors/education>.

ENQA (n.d) ENQA's Mission. Ανακτήθηκε από <https://www.enqa.eu/about-enqa/#>.

ENQA (n.d) ESG. Ανακτήθηκε από <https://www.enqa.eu/esg-standards-and-guidelines-for-quality-assurance-in-the-european-higher-education-area/>.

EQAVET (2023) Supporting the implementation of the European Quality Assurance Reference Framework - Results of the EQAVET Secretariat Survey 2022. Ανακτήθηκε από <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=26890&langId=en>.

European Commission (2023) Vocational education and training. Ανακτήθηκε από <https://education.ec.europa.eu/education-levels/vocational-education-and-training/about-vocational-education-and-training>.

European Commission (n.d) EQAVET - European Quality Assurance in Vocational Education and Training. Ανακτήθηκε από https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/working-together/eqavet-european-quality-assurance-vocational-education-and-training_en.

European Commission (n.d) EQAVET at VET provider level. Ανακτήθηκε από https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/working-together/eqavet-european-quality-assurance-vocational-education-and-training/eqavet-vet-provider-level_en.

European Commission (n.d) EQAVET framework. Ανακτήθηκε από https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/working-together/eqavet-european-quality-assurance-vocational-education-and-training/eqavet-framework_en.

European Commission (n.d) EQAVET quality assurance cycle. Ανακτήθηκε από https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/working-together/eqavet-european-quality-assurance-vocational-education-and-training/eqavet-quality-assurance-cycle_en.

European Commission (n.d) Vocational Education and Training (VET). Ανακτήθηκε από https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/skills-jobs/vocational-education-and-training-vet_en.

European Union (2020) Council Recommendation of 24 November 2020 on vocational education and training (VET) for sustainable competitiveness, social fairness and resilience 2020/C 417/01. Ανακτήθηκε από <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/08b9af27-3465-11eb-b27b-01aa75ed71a1/language-en>.

European Union (n.d) European Federation of Nurses Associations (EFN). Ανακτήθηκε από https://climate-pact.europa.eu/meet-community/climate-pact-partners/european-federation-nurses-associations-efn_en?prefLang=sv.

ISO (2018) ISO 21001/2018, Educational organizations – Management systems for educational organizations – Requirements with guidance for use. Ανακτήθηκε από <https://www.iso.org/standard/66266.html>.

ISO (2018) ISO 29992/2018, Assessment of outcomes of learning services — Guidance. Ανακτήθηκε από <https://www.iso.org/standard/68490.html>.

ISO (2021) ISO 29995/2021, Education and learning services – Vocabulary. Ανακτήθηκε από <https://www.iso.org/standard/54664.html>.

ISO (2023) 29993/2017, Learning services outside formal education – Services requirements. Ανακτήθηκε από <https://www.iso.org/standard/70357.html>.

ISO (2024) ISO/IEC 19788-1/2024, Information technology for learning, education and training – Metadata for learning resources. Ανακτήθηκε από <https://www.iso.org/standard/81950.html>.

ISO (n.d) Education, Top Standards. Ανακτήθηκε από <https://www.iso.org/sectors/management-services/education>.

National Library of Medicine (2022) An assessment of nurses' participation in Health Promotion: a knowledge, perception, and practice perspective. Ανακτήθηκε από <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9121667/>

QAHE (n.d) ISO Certifications for Education and Training. Ανακτήθηκε από <https://www.qahe.org/iso-certifications-for-education-training/>.

Teacher Task Force (n.d) About TTF. Ανακτήθηκε από <https://teachertaskforce.org/>.

UNESCO (2022) UNESCO strategy 2022-2029. Ανακτήθηκε από https://unevoc.unesco.org/pub/unesco_strategy_for_tvet_2022-2029.pdf.

UNESCO (n.d) UNESCO's Global Skills Academy. Ανακτήθηκε από <https://www.unesco.org/en/global-education-coalition/skills-academy>.

WFME (n.d) World Federation for Medical Education global standards. Ανακτήθηκε από <https://wfme.org/standards/>.

© 2026 by the authors. Submitted for possible open-access publication under the Terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC-BY) license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).